

Utsikt

Nr 1 2023
RBU Stockholm

RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

KRÖNIKA

Tillgänglighet
till vilket pris?

VI INSPIRERAS AV

Erik är psykolog
– och Utsikts
egen illustratör

STORT
TEMA OM
kultur
FÖR ALLA

Isabella skapar sin egen musik

När jag ser andra kämpa fylls jag med kraft – jag är inte ensam!

Det här året börjar sådär, nyvalda politiker står inte för sina löften och det är svårt att rekrytera personliga assistenter. Här hemma kämpar vi på utan. Att behovsbedömningen görs på den tid man aktivt får hjälp och inte den tid det tar att tillsammans utföra ett grundläggande behov känns helt orimligt. Vi har ett väldigt kompetent barn som behöver få tid och utrymme att göra saker själv men samtidigt hjälp och stöd med det mesta. Att ge det livsutrymme känns viktigt. Vi om några behöver bygga starka barn!

MIN ERFARENHET inom funkisvärlden börjar med två hörselskadade bröder och en mamma som tog kampen för bättre förutsättningar för dem. Det har format mig och nu är jag tillbaka i en parallell värld tillsammans med barn med cerebral pares, flerfunktionsned-

sättning och ovanliga diagnoser. Det är mycket nytt att lära, uppleva och sätta ord på. Att hjälpa till att föra mitt barns och andras talan, att stå upp för grundläggande mänskliga rättigheter, känns både motiverande och meningsfullt. När jag ser andra kämpa fylls jag med kraft – jag är inte ensam! Så

” För vad har vi för val? Vi måste lugnt och tryggt stå kvar vid våra barns sida.

många har kämpat mycket längre än vi med mycket större utmaningar. Deras förståelse för vår situation och deras kunskap är näring för mig.

Grannar och vänner som låter oss vara en del av deras värld, visar empati och gör vad de kan för att vårt barn ska få vara med är min energikälla. Att bryta ihop hos skolans vaktmästare eller någon okänd medmänniska när det inte

riktigt funkar ger mig kraft och styrka att fortsätta min kamp. För vad har vi för val? Vi måste lugnt och tryggt stå kvar vid våra barns sida. Bli arga och otrevliga, gråta och vila när så behövs, men sen kavla upp armarna och fortsätta stötta våra barn genom tillvaron, bana väg för dem i vårt samhälle, identifiera utmaningar och svårigheter, sätta ord på och lyfta sådant som behöver förändras.

TACK VARE MÄNNISKOR som våra barn kan vi utveckla vår empati och lära oss

vad det verkligen innebär att vara människa. Det berikar oss och samhället. ●

Mica Slätt
Ersättare i styrelsen
i RBU Stockholm

rbu

RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

RBU i Stockholms län bildades 1954 och har idag cirka 1600 medlemmar. RBU är

en förening för barn, ungdomar och unga vuxna med olika funktionsnedsättning och deras familjer. Genom föreningen kan man få kontakt med andra i liknande situation. RBU arrangerar aktiviteter och temakvällar/föreläsningar samt arbetar med påverkansarbete.

Utsikt

Utsikt ges ut av RBU Stockholms län och kommer ut med 4 nummer per år.

Redaktionsgrupp:

Sabina Soldati, Elise Jeppsson och Jessica Stjernström

Redaktör: Sabina Soldati

Ans. utgivare: Carina Pahl Skärblind

Layout: Serpentin Media

Tryck: Åtta.45 Tryckeri

Nästa nummer: Juni 2023

Adress: RBU, S:t Göransgatan 84, 112 38 Stockholm

Tel: 08-650 58 12

E-post: kontakt@stockholm.rbu.se

Hemsida: www.stockholm.rbu.se

Följ oss även i sociala medier. Gilla RBU Stockholm på Facebook och Instagram, för att se nyheter och aktiviteter.

Kansliet: Jessica Stjernström, kanslichef, Elise Jeppsson, medlemsansvarig, Therese Lagerman, samordnare för påverkansarbete, Elinore Brandén, fondhandläggare och Annika Stridh, ekonomi.

Omslagsfoto: Elise Jeppsson

INNEHÅLL

4 Isabella går på Musikverkstan

7 Resurscenter är en kreativ plats

10 Leia är med i UR:s nya serie

12 Unik teaterscen i södra Stockholm

14 Maya om sin teaterpjäs

16 Hanna forskar om film

19 Ur en förälders dagbok

20 Dessa frågor driver RBU 2023

22 Vi inspireras av illustratören Erik

24 Lekfull kultur för unga i vår

26 Roliga aktiviteter i vår och sommar

27 Så jobbar Unga funkisrörelsen

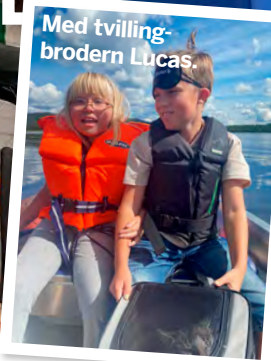
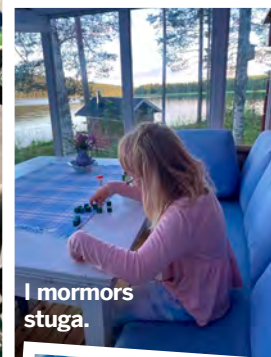
28 Nyheter från funkisvärlden

29 Emma Åstrand skriver krönika

30 Kåseri: Vad vill du bli när du blir stor?

Framefotboll är ett av Tuvas många intressen.

Tuva har många intressen

RBU-profilen Tuva Carlsson är 11 år och bor växelvis hos sin mamma Jenny och pappa John som båda bor i Björkhagen. Tuva har även en tvillingbror som heter Lucas. Hemma hos mamma Jenny bor även katten Mimmi som går omkring och jamar under intervjun.

– Hemma hos pappa har vi två hamstrar som heter Blixten och Fluffy, lägger Tuva till.

Tuva går i 4:an i Björkhagens skola som bara ligger ett par hundra meter hemifrån. I skolan är favoritämnet matte där de just nu tränar på multiplikationstabellen.

– Vi spelar mycket Yatzy hemma och då får jag chansen att träna på huvudräkning.

EFTER SKOLAN TYCKER Tuva bäst om att hänga i Klubben där hon pysslar och spelar spel med kompisar.

Både mamma Jenny och pappa John kommer från Boden så dit åker de regelbundet och hälsar på släkt och vänner.

– Min mormor bor kvar i Boden och har en stuga som vi åker till varje sommar.

I stugan, som ligger på en ö, finns varken el, vatten eller wi-fi.

Tuva Carlsson

Ålder: 11 år.

Bor: Björkhagen.

Familj: Mamma Jenny, pappa John och tvillingbror Lucas. Katten Mimmi och hamstrarna Blixten och Fluffy.

Skola: 4:an i Björkhagens skola.

Intressen: Simning, framefotboll och mycket annat.

– När vi åker till stugan brukar vi spela spel, bada, basta, fiska och umgås, berättar Tuva.

Hennes farmor, farfar och farbror med familj har precis flyttat till Ekerö i Stockholm och det tycker Tuva är roligt. Nu kan hon hänga mer med sina kusiner.

På fritiden spelar Tuva framefotboll och simmar. Hon tycker även om att sjunga och har skrivit en egen låt.

TUVA OCH HENNES familj har varit medlemmar i RBU Stockholm ett par år och deltog senast på en prova-på-dag med friidrott som RBU hade tillsammans med IFK Lidingö friidrott.

Familjen reser en hel del och senast var Tuva med Jenny och Lucas i Alcudia på Mallis (Mallorca). Tillsammans med sin pappa åker Tuva och Lucas på skidresor.

– Nu i mars var vi i Stöten på skidresa och då åkte jag bi-ski, berättar Tuva.

Hon avslutar med att berätta att framefotbollslaget ska åka till London i sommar.

– Det ska bli roligt! ●

TEXT: ELISE JEPSSON

FOTO: PRIVAT

I det här numret har vi temat Kultur. Kulturen ska vara tillgänglig för alla, men är den det? Vi dyker ner i utbudet och kan konstatera att det finns mycket kvar att göra. Men det finns också sådant som funkar bra och där arbetet går framåt. Musikverkstan på Musikens hus i Gustavsberg är ett exempel.

Isabella tar lektioner på Musikens hus

Musiken fyller hela rummet. De taktfasta slagen på trumman förstärker den hawaiianska musiken som strömmar ut ur högtalaren. En maracas hörs i bakgrunden. Det är Isabella Beser som har musiklektion i Musikens hus i Gustavsberg.

TEXT OCH FOTO: JESSICA STJERNSTRÖM

Isabella går på musikverkstan som är kulturskolans verksamhet för de som behöver lite extra hjälp att musicera. Trumpinnen har ett specialgjort handtag och maracasen är fäst med kardborreband på Isabellas handled. När gitarren kommer fram är samspelet mellan Isabella och musikterapeuten Monika Jonsson imponerande. Monica styr det anpassade plektrum som används och Isabella slår med tydliga rörelser på strängarna som om hon inte gjort annat.

ATT MUSIK ÄR viktig för Isabella är uppenbart och det är stor bredd i hennes egen spellista som Monika använder under musiklektionerna.

– Här trängs pop, Disney, rap och rock med ballader och musik från Astrid Lindgrens böcker berättar Mo-

Isabella "Isa" Beser

Ålder: 15 år.

Skola: Turebergsskolan i Sollentuna, åk 8.

Bor: I Gustavsberg med sin mamma Jessica, pappa Ola och lillasyster Milla 9 år.

Intressen: Förutom musik gillar Isabella simning och Racerunning.

Två saker du inte visste om Isabella:

1. Hon har varit modell i Ähléns julkatalog.
2. Hon vill starta ett projekt där barn från Åkerlyckans förskola besöker äldre på Gustavsgårdens äldreboende.

nika, som lägger till ännu en låt i listan på Isabellas uppmaning.

Isabella har gått hos Monika på musikverkstan i sju år. Under de åren har det skett stora förändringar och vissa moment har Isabella blivit mycket bättre på. Det är främst motorn Monika ser framsteg i och det kan förklaras med Isabellas stora intresse att spela och Monikas små praktiska uppfinningar som kommit till under åren för att hjälpa Isabella. Ändå är det inte det som Monika ser som den främsta vinsten med musik.

– De psykologiska aspekterna är viktigast för många. Att man kan spela och sjunga tillsammans. Att känna glädjen i att skapa tillsammans med andra.

Musiken fortsätter fylla rummet och jojkar till Jon-Henrik Fjellgrens musik avlöser Abbas I have a dream. Isabella jojkar till den vackra melodin som hon också har tävlat med i den melodifestival som hennes assistansbolag arrangerar årligen.

NÄR ISABELLAS föräldrar Jessica och Ola berättar om dotterns musikintresse förstärks bilden av en tjej som har stor bredd i vad hon lyssnar på. I hennes tonårsrum hörs alla musikgenrer utom klassisk musik som hon ännu inte fattat tycke för.

– Hon vill höra musik hela tiden och blir lugn och trygg av det. Direkt när hon kommer hem från skolan går hon till sitt rum och startar en Spotifylista berättar föräldrarna. Och oftast blir det musikal som hörs i radhuset.

Musikaler är utan konkurrens det som står högst på musiklistan och hon tycker om både gammalt och nytt. Det är allt från *Sound of music*, *Grease* och *Annie* till *Mamma Mia*.

Isabella jojkar till Jon-Henrik Fjellgrens musik.

Isabella har gått hos Monika på musikverkstan i sju år.

>> Ola, som själv sysslar med musik, framhåller att musik inte bara är att spela ett instrument eller sjunga. Det är så mycket mer.

– Det kan vara att komponera eller att skriva texter. Det är kul att spela själv men det ger också mycket att få samarbeta med andra och se musik växa fram säger han. Vi har gjort några texter tillsammans, jag och Isabella, och skulle vi komponera musik ihop skulle Isabella sträva efter ett betydligt högre tempo än mig, skrattar han.

HEMMA I RADHUSET finns förutsättningarna att både skapa ny musik och spela gamla godingar.

– Jag har bygelgitarr, digitalt trumset och elgitarr hemma, berättar Isabella, som säger att musik är väldigt viktigt för henne.

Nyligen förstärktes instrument-samlingen med en Theremin, ett elek-

” Monika är bäst. Hon är underbar.

troniskt instrument som frambringar ljud när man rör händerna i luften ovanför. Det ger ett speciellt ljud som kanske är mest känt från signaturmelodin till *Morden i Midsomer*.

På frågan om vad som är bäst med att spela och sjunga kommer svaret snabbt från Isabella.

– Monika är bäst. Hon är underbar, säger Isabella och ler stort.

Föräldrarna håller med och berättar att Monika och Isabella snabbt kände att Isabellas assistent inte behöver vara med i rummet när hon spelar. Monika lärde sig snabbt förstå Isabella som inte har ett talat språk utan kommunicerar med kroppen och ansiktet hos Monika. Utanför musiksalen har hon Bliss till

sin hjälp och hemma en ögonstyrd dator. I rummet med Monika kan Isabella fokusera helt på musiken och det tycker hon själv att hon gör bäst ensam med sin lärare.

GLÄDJEN GÅR INTE att ta miste på när Isabella tar de sista ackorden i Abbas *I have a dream*. Hon och Monika har skapat musik tillsammans. På Isabellas sätt och utifrån hennes förmågor och helt utifrån Monikas mål att allt som Isabella kan göra själv – det ska hon göra själv. ●

ANSÖK OM BIDRAG FRÅN GULDKANTEN SENAST 30 APRIL!

Du som är medlem i RBU Stockholm och har en cerebral pares-diagnos har möjlighet att ansöka om bidrag från Guldkanten. Det kan vara något du vill köpa eller uppleva som exempelvis en resa och ett teaterbesök. Ett par medlemmar berättar vad de gjort för bidrag de fått av Guldkanten.

Sofi:

”Vår dotter Sofi skulle äntligen få prova på en 'vintersemester' med biski på Totalskiskolan i Åre. Detta hade vi aldrig tidigare gjort. Det skulle bli en helt ny upplevelse, som väckte ett nytt intresse.

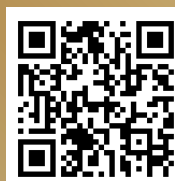
Hela arrangemanget är ganska kostsamt, så när jag fick chansen att söka lite fondmedel via RBU:s Guldkanten tog jag absolut chansen. Vi fick ett beviljande och pengarna användes till att delvis finansiera hennes liftkort i Åre. Nu är hon fullständigt biten av att åka skidor på det bästa sättet för henne. Vi är oerhört tack-samma för Guldkantens stöd och hoppas att fler kan få samma möjlighet.”

Lucas:

”Jag har sökt Guldkanten så att jag kan ta med mig mina assistenter och bjuda dem på en god middag. Jag gillar nämligen att gå ut och äta god mat. Jag har bland annat tagit med dem till Pinchos, de har ju så bra storlekar på sina portioner så att jag kan beställa flera olika rätter”.

På hemsidan ligger all information du behöver samt ansökningsblanketter. Fotografera QR-koden så kommer du direkt till sidan om Guldkanten.

Frida Jerlvall är dramapedagog på Kulturskolans resurscenter som håller till i Johanneshov i södra Stockholm. Hon har varit med och skapat konstverket i bakgrunden.

Kulturskolans resurscenter är en plats för kreativitet

På Kulturskolans resurscenter i Johanneshov får barn och unga i behov av särskilt stöd möjlighet att prova på kreativt skapande.

TEXT OCH FOTO: JESSICA STJERNSTRÖM

Alla barn ska erbjudas kultur och konstnärlig verksamhet. Det framgår av FN:s konvention för barns rättigheter som Sverige skrev på 1990 och innebär att vi ansvarar för att det finns lämpliga och lika möjligheter för konstnärlig verksamhet.

Barn har olika uttryckssätt och kultur kan vara ett sätt. Med eget skapande kan barnen stärkas som individer och få en ökad självkänsla. På kulturskolans resurscenter (RC) i Johanneshov har man tagit fasta på det och erbjuder barn och unga i åldrarna sex till 22 år att utvecklas i olika kulturformer.

RESURSCENTRET ÄR EN del av Stockholms stads kulturskola. Här samlas unga som har behov av särskilt stöd

och verksamheten är anpassad efter dem. Hit kommer man med eller utan erfarenhet, med eller utan personlig assistent, och erbjuds en palett av kreativt skapande såsom musik, teater, konst och media samt dans. Allt under ledning av erfarna pedagoger i tillgängliga och kreativa lokaler. Här känns skapandet i luften och rummen inbjuder till att prova något nytt.

Frida Jerlvall är dramapedagog och har arbetat på RC till och från sedan 2006. Hon berättar om verksamheten >>

Verksamheten är anpassad efter unga som behöver särskilt stöd, berättar Frida Jerlvall.

>> som har stor bredd och ger utrymme att prova sig fram. Hon ger ett exempel.

– Till skillnad från övriga kulturskolan, där man väljer ett specifikt instrument, så får man testa olika instrument här. Några vet direkt vad de vill spela medan många provar brett innan de hittar sin favorit säger Frida.

FÖRUTOM SIN BASVERKSAMHET erbjuder RC handledning till kulturskolans personal. Deras mål är att fler pedagoger inom kulturskolan ska ta emot barn och unga med funktionsnedsättning men resurscentret behövs parallellt. Även pedagogerna på RC får handledning av en extern handledare där de kan ta upp och dela frågor eller dilemman med varandra.

” Behovet av en samlad kompetens är viktig för de elever som inte kan ta till sig kunskap på ’vanligt’ sätt.

– Behovet av en samlad kompetens är viktig för de elever som inte kan ta till sig kunskap på ”vanligt” sätt. Därför finns RC. Vi känner varje elev och vet vad de behöver för att våga, vilja och orka prova nya kreativa uttrycksätt och delta i verksamheten.

På RC kan man gå i grupp eller arbeta enskilt. Vad som passar den enskilde eleven bäst bedömer personalen. Även sådant som lämpar sig bäst i grupp kan behöva starta i min-

Resurscentrets deltagare får prova på olika instrument.

dre skala. Det kan till exempel vara drama där vissa behöver gå enskilt en tid innan de vågar vara i den större dramagruppen.

RESURSCENTER HAR ETT samarbete med fyra av Stockholms muséer; Medeltidsmuseet, Stadsmuseet, Moderna museet och Liljevalchs. Till sammans med grund- och gymnasieskolan erbjuder man eleverna att ta del av utställningarna på ett mer tillgängligt sätt. Först får klassen information så att de kan förbereda sig. Det kan vara bildstöd, musik eller annat som är kopplat till museet man ska besöka. Sedan kommer eleverna på en workshop på RC om det aktuella temat, exempelvis Stockholm på

STOCKHOLMS KULTURSKOLAS RESURSCENTER (RC)

På RC går cirka 250 barn och unga i den kursverksamhet som löper över ett läsår. Därutöver har de deltagare på kort-termins- och lovkurser. Målgruppen är barn och unga med funktionsnedsättning.

Kurser på loven är gratis. Kostnad för terminskurserna är cirka 500–750 kr/termin för boende inom Stockholms stad och cirka 3 500 kr/termin för boende i övriga länskommuner. I de fall hemkommunen inte kan erbjuda motsvarande verksamhet kan man ansöka om bidrag i sin kommun.

Mer info: <https://kulturskolan.stockholm.se/resurscenter>

1700-talet. Man leker 1700-tal så att eleverna får inblick i livet förr. Som steg tre går de till museet där de får uppleva, känna och testa. Kanske sjunger man Bellmansånger och dansar så som man gjorde på 1700-talet i huvudstaden.

– Det är en sådan vinst med att förbereda eleverna. De känner igen sig och besöket på museet blir roligare, berättar Frida.

RC har också ett uppdrag som heter KAA, kommunala aktivitetsansvaret. Då jobbar de med ungdomar med hemmasittarproblem, erbjuder dem att komma hit och prova på olika kulturformer. I huset ryms olika konstformer, åldrar och människor. Vissa grupper är åldersindelade, andra är

” **Det är underbart att få ta del av så många olika perspektiv.**

mixade. Den mest åldersmixade gruppen är de som gör 3D-animationer, programmering och spelskapande.

RC har en övre åldersgräns på 22 år. För unga utan funktionsnedsättning skulle en sådan gräns inte vara ett problem. För dem finns andra aktiviteter att gå till men för de som kommer hit är möjligheterna inte lika stora och utbudet av aktiviteter begränsat. För att råda bot på det har RC påbörjat ett samarbete med studieförbundet Sensus för att därigenom kunna erbjuda aktiviteter för de över 22 år. Samarbe-

tet är bara i sin linda men hoppas mynna ut i en bra verksamhet.

Trots att Frida arbetar på RC i 17 år utvecklas hon fortfarande i sitt jobb.

– Det är underbart att få ta del av så många olika perspektiv. Jag får nya idéer och nya ingångar varje dag av det eleverna skapar, berättar hon. Jag får så mycket tillbaka av att göra saker på sätt jag inte annars hade gjort.

PÅ KULTURSKOLANS Resurscenter kommer eleverna till en trygg plats som bygger på vilka de är och vad de kan eller vill lära sig. Genom att skapa tillsammans växer uppfattningen om världen, om att ge och ta och att interagera med andra. Här är eller blir man den man vill vara. ●

Leia är med i avsnitt fyra av serien *Tripp och Trapp trollar med ord*.

FOTO: URPLAY.SE

Leia Svenvik

Ålder: 6 år.**Familj:** Mamma Mica, pappa Fredrik och syster Isidor snart 12 och Kiara 8 år.**Bor:** I Täby.**Skola:** Förskoleklass i Vallatorps-skolan, Täby.**Intressen:**

Smink, pyssla med lera och måla, kolla Mello och Masked singer.

Idoler: Tone Sekelius, Lilla-syster, Benjamin Ingrosso och Theoz.

Leia är med i UR:s nya serie *Tripp och Trapp trollar med ord*

Utsikt har träffat Leia Svenvik som är med i UR:s nya serie *Tripp och Trapp trollar med ord*. Leia är 6 år och medlem i RBU Stockholm sedan 2019. Vi är förstås nyfikna på henne och på den nya serien som hade premiär den 9 mars.

TEXT: SABINA SOLDATI

Serien *Tripp och Trapp trollar med ord* handlar om de två ekollonen Tripp och Trapp. Det är ett språkutvecklande program för förskolebarn med animerade ordrebusar, rim, ordlekar och musik. Varje avsnitt avslutas med en musikvideo.

Serien är en fortsättning på den tidigare *Tripp, Trapp, Träd* som har sänts i både tv- och radioformat, på olika språk, på teckenspråk och TAKK,

tecken som alternativ kommunikation. Alla avsnitt går att se på Urplay.se. Men nu vill vi veta: Hur gick det egentligen till när Leia fick rollen?

Det var Leias mamma Mica som såg ett Facebook-inlägg från UR där de sökte barn till serien. Leia, som har lite vana sen tidigare då hon var med i ett program som SVT gjorde 2019, blev sugen på att söka. Hon fick göra en digital casting där hon pratade med Camilla Persson som är inspelningskoordinator på UR. Hon fick även visa upp en dans.

JAG TRÄFFAR LEIA en eftermiddag via Zoom. Hon har med sig sin mamma Mica och berättar för mig att hon bor med sin familj i Täby.

Leia gillar att laborera och testa

olika slags smink som ögonskuggor, läppstift och nagellack. När vi ses har hon tagit med sig sin sminkväska och sminkar Mica samtidigt som vi pratar. Jag frågar Leia om det är smink hon vill jobba med när hon blir stor men det vill hon inte. Inte heller är hon jätteintresserad av att bli skådis.

– Det jag vill jobba med är att forska om naturen, säger hon.

Mica berättar att Leia älskar naturen. Och hon gillar skolan. Hennes bästa ämnen är matematik, svenska och att måla.

Leia berättar om inspelningsdagen. Det var en solig dag i juni som Leia och Mica åkte till Stora Skuggan på Norra Djurgården. Där mötte hon Camilla på UR och fotografen som skulle filma. Inspe­lningen skulle ta ungefär en halv

FOTO: UR

FOTO: URPLAY.SE

"Det var roligt och spännande", säger Leia om sin medverkan.

UR – EN DEL AV PUBLIC SERVICE

UR står för Utbildningsradion och gör utbildningsprogram som sänds i Kunskapskanalen, Sveriges radio och SVT. Du kan se och lyssna på UR:s program på urplay.se och läsa mer om UR på ur.se. Alla program är syntolkade och teckenspråkstolkade.

Facebook: www.facebook.com/utbildningsradion

Övrigt: www.facebook.com/urforaldrar är ett konto för alla föräldrar med barn och unga i grundskolan. Här får du tips på program, efterlysningar på medverkande och råd om föräldraskapet. Här finns också en podcast om hur man möter och bidrar till lärande hos barn och ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser.

Tripp och Trapp trollar med ord

” Jag skulle lysa med en lampa och trollo fram en regnbåge. Och så fick jag teckna regnbåge på teckenspråk.

dag och hon hade blivit ombedd att ta med sig regnkläder och lite annat.

Vad fick du göra den där dagen?

– Jag fick stå vid en gårdesgård och titta på kossor och sedan fick jag sitta på en filt i solen och leka med plastkossor. Jag skulle lysa med en lampa och trollo fram en regnbåge. Och så fick jag teckna regnbåge på teckenspråk.

Leia visar mig hur man tecknar regnbåge. Leia är med i avsnitt 4, som heter just *Regnbåge*.

– Det var roligt och spännande, säger hon.

VI ÄR NYFIKNA på hur UR jobbar med inkludering och mångfald, så vi skriver till Camilla Persson och producenten som heter Mikaela och frågar.

– Vi vill gärna ha med barn med funktionsnedsättning där det inte handlar om själva funktionsnedsättningen. I det här fallet handlar det om en tjej som ser en regnbåge i en kohage, skriver de tillbaka.

Och det är ju precis så som det ska vara. Inkluderande och inte fokuserat på funktionsnedsättningen – representation på riktigt. Jag frågar vad UR gör för att alla barn ska söka roller?

– I våra annonser försöker vi vara så

tydliga vi kan med att alla är välkomna att söka, svarar de. Det är viktigt för oss att vi speglar hur hela Sverige ser ut och precis som i många andra länder bor det barn från hela världen här. Alla barn, oavsett om de har en funktionsnedsättning, synlig eller osynlig, eller inte, är unika och vi välkomnar verkligen alla att söka till våra castingtillfällen.

UR SKRIVER OCKSÅ att skolan är ett bra sätt att nå många barn och att de kontaktar alla typer av skolor för att nå så många som möjligt.

Så har du (eller ditt barn) skådisdrömmar, eller bara skulle vilja pröva på att vara med nån gång, tveka inte att söka. Det kan bli en kul upplevelse och vi alla behövs där i rutan. ●

Telefonfabrikens lokaler – scenen, salongen, logen, samt ljud- och ljussättning – är skapade för att vara tillgängliga för såväl artister och scenarbetare som publik.

Havet vid sista hållplatsen är ett stycke performance art som rör sig i gränslandet mellan dröm och verklighet.

Telefonfabriken – en unik plats för tillgänglig teater

I anslutning till Telefonfabrikens scen och konsthall huserar Mosaikteatern som är en daglig verksamhet med scenisk inriktning för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Telefonfabriken är deras hemmascen.

TEXT: ELISE JEPSSON

FOTO: TELEFONFABRIKEN

Utsikt har besökt Telefonfabriken, en tillgänglig och inkluderad plats för scenkonst inom teater och dans, vid Telefonplan i södra Stockholm.

Strax innan covidpandemin bröt ut hade teatern fått ett lokalstöd från Allmänna Arvsfonden för att bygga en fullständigt tillgänglig scen och för drygt ett år sedan invigdes så Telefonfabriken. Det som är unikt är att scenen, salongen, logen samt ljud- och ljussättning är helt tillgängliga. Alla ska ha rätt till en scen.

– Vi strävar efter att Telefonfabriken ska vara så inkluderande som möjligt för artister, scenarbetare och publik, säger

” I perioden mellan olika föreställningar tränar deltagarna på teaterteknik och andra färdigheter som behövs för att stå på scenen.

Leia Lette som är kreativ producent.

Salongen vid scenen består av gradängar, en trappstegsformad avsats som bildar ståplats eller underlag för sittplats. Detta gör det möjligt att skapa större öppna ytor med plats för exempelvis fler rullstolar genom att ta bort några sittplatser. Längs gångar, på säten och andra ställen finns det punktskrift och salongen är utrustad med hörslinga.

PÅ TELEFONFABRIKENS hemsida finns utförlig information om lokalens tillgänglighet som förbättras kontinuerligt genom feedback från publiken och dialog med artister och scenarbetare.

– Inför en bokning av en föreställ-

ning utgår vi från individens behov och försöker hitta bästa möjliga platsen för just det tillfället utifrån önskemål från den som bokar.

MOSAIKTEATERN erbjuder öppna föreställningar och evenemang. Utbudet består av både nya och äldre produktioner. När RBU Stockholm är på plats har några artister fullt upp med att repetera inför en dansföreställning.

– I perioden mellan olika föreställningar tränar deltagarna på teaterteknik och andra färdigheter som behövs för att stå på scenen, berättar Leia.

En viktig målsättning för Mosaikteatern är att alla medarbetare får möjlighet att utvecklas och växa både professionellt och som människor. I produktionerna arbetar professionella pedagoger och handledare och många har erfarenhet av olika typer av socialt arbete. En annan målsättning är att produktionerna håller en hög konstnärlig nivå.

– Vi vill att de föreställningar vi gör

SCENKONST FÖR ALLA PÅ TELEFONFABRIKEN

- Mosaikteatern är en daglig verksamhet med scenisk inriktning som skapar scenkonst inom teater och dans.
- Både salong, scen och loger på Telefonfabriken är tillgängliga.
- Läs mer om Telefonfabriken www.telefonfabriken.se.
- Läs mer om Mosaikteatern på www.stiftelsenmosaik.se.
- Adress: Tellusgången 26, 300 meter från Telefonsplans t-banestation.

ska ta plats i det stora allmänna kulturutbudet, säger Leia.

Den stora scenen hyrs även ut för extern verksamhet som föreläsningar och seminarier. Publikvärdarna, som deltar i dessa evenemang, är en viktig del i verksamheten.

– Vid uthyrning av scenen ingår ensemblen från Mosaikteatern som bland annat publikvärdar i foajén. De roddar även före, under och efter eventen, berättar Leia.

TELEFONFABRIKEN har även en tillgänglig konsthall där konstnärliga verk från olika dagliga verksamheter visas upp på olika vernissager. Konsthallen kommer att ha utställningar med både nationell och internationell konst skapad av personer med funktionsnedsättning.

– Det är väldigt lyxigt att ha denna plats där vi själva bestämmer vad och hur vi skapar, säger Leia när hon visar oss den tillgängliga logen och de allmänna utrymmena. ●

”Det är natt. Hela staden sover. Men det är visst några som fortfarande är vakna. Vilka är de? Och vad gör de?” Mosaikteaterns uppsättning *Nattkulan* är en poetisk och rolig föreställning för hela familjen och alla åldrar.

Från readingen på Unga Klara i slutet av 2022.

FOTO: PRIVAT

Maya skrev en pjäs om livet med personlig assistans

Maya Hultman har skrivit pjäsen *Om jag vetat hur trygghet känns*. Titeln kommer från en dikt av poeten Rupi Kaur. Det här är Mayas egna ord om pjäsen och varför den är viktig.

”Pjäsen visar de fantastiska möjligheter som finns med att leva med personlig assistans och de svårigheter som kan uppkomma när man kommer personliga assistenter, som man dessutom är beroende av, så nära känslomässigt. Det är viktigt att pjäser om hur det är att leva med normbrytande funktionalitet skrivs av perso-

ner med egen erfarenhet av det som berättas. Dessutom saknas ’våra erfarenheter’ representerade på ett nyanserat vis.

Ofta när man ser på funktionsvariationer ser man bara en i taget, alltså antingen psykisk ohälsa eller det fysiska funktionshindret, eller NPF diagnosen, etcetera. Jag vill visa att en människas identitet är komplex och har flera dimensioner eller intersektioner som samspelar. Pjäsen utspelar sig mellan det att jag är 13 och 18 år där jag lyfter fram hur det är att gå i skolan, att vilja göra samma saker som andra ungdomar. Då jag till följd av mitt rörelsehinder lever med person-

lig assistans så utgör pjäsen en viktig motvikt till den ensidiga fuskdebatt som media valt att lyfta fram i relation till personlig assistans”. ●

I SLUTET AV 2022 framfördes *Om jag vetat hur trygghet känns* som en "reading" (lästes upp av skådespelare) i samarbete med Unga Klara. Nu hoppas Maya att pjäsen ska få större spridning, i synnerhet till skolor eftersom målgruppen är ungdomar på högstadiet och gymnasiet samt vuxna som arbetar med barn och unga. Musiken i pjäsen är skapad av Mayas bror Albin Hultman Carlsson med vänner.

Leka när du vill!

Och inte bara när dina föräldrar har tid.

Din personliga assistans ska vara din.

STIL finns för dig och din familj hela vägen.

”Filmbranschen har ett viktigt arbete framför sig”

Hanna Flodin är doktorand i filmvetenskap vid Lunds universitet och forskar bland annat om hur människor med funktionsnedsättning skildras på film. Hanna som själv har en funktionsnedsättning, spinal muskelatrofi typ 2, skriver just nu på en avhandling om hur fysisk funktionsnedsättning och funktionshinder framställts och tillämpats i svensk spelfilm genom historien.

TEXT: ELINORE BRANDÉN

Hur representationen av människor med funktionsnedsättning förändrats över tid är något som Hanna Flodin hoppas kunna bidra med svar på genom sin forskning. Än så länge har hon inga färdiga resultat att presentera, men vissa tendenser kan hon se. Vi bad Hanna dela med sig av några av dessa.

I ETT MODERNT samhälle kan man tycka att det borde ha hänt en hel del kring hur personer med funktionsnedsättning skildras på vita duken sedan filmens intåg i Sverige i slutet av 1800-talet. Det har det förstås också gjorts, men inte utan förbehåll. Hanna Flodin menar att stereotyper återupprepas och att många gamla föreställningar lever kvar.

– Skildringar där människor med funktionsnedsättning framställs som antingen ”superkrymplingar” eller tragiska offer förekommer än i dag. Ett från normen avvikande utseende används ibland fortfarande för att signalera ondska. ”Lättare” funk-

Hanna Flodin

Bor: Halmstad.

Aktuell med: Skriver på en avhandling om representationen av funktionsnedsättning och funktionshinder i svensk spelfilm.

Övrigt: Hanna Flodin är dock folkbokförd som Hannah Flodin, så den alternativa stavningen förekommer i vissa sammanhang.

” Skildringar där människor med funktionsnedsättning framställs som antingen ’superkrymplingar’ eller tragiska offer förekommer än i dag.

tionsnedsättningar används ännu som en källa till skratt. Också bilden av att ett liv som kraftigt funktionsnedsatt inte är värt att leva dyker upp gång efter annan.

ENLIGT HANNA återfinns i stället den stora skillnaden i hur funktionshinder, det vill säga de begränsningar som människor med funktionsnedsättning upplever i sin vardag, skildras.

Förr i tiden var det vanligare att inskränkningar i den funktionsnedsatta individens liv framställdes som en följd av funktionsnedsättningen i sig eller den funktionsnedsatta individens oförmåga att acceptera, alternativt övervinna, det egna tillståndet. Problemet lades med andra ord hos den enskilda – av funktionsnedsättning ”drabbade” – individen och lösningarna som presenterades var i

linje med behandling, personlig utveckling, död och/eller eliminering.

PÅ SENARE TID har det i stället blivit vanligare att begränsningar i den funktionsnedsatta individens liv skildras som något som uppstår i mötet mellan individen och det omgivande samhället – till följd av bland annat människors fördomar och otillgänglighet i omgivningen. Funktionshinder framställs med andra ord numer oftare som något relationellt och kontextuellt vilket kan lösas genom samhällsförändring.

– Förändringen speglar en förändring i samhället i stort, där man generellt har rört sig bort från det som inom disability studies (handikappvetenskap, reds anm.) kallas den medicinska modellens syn på funktionsnedsättning och funktionshinder till det som kallas den sociala modellens syn på funktionsnedsättning och funktionshinder. Därmed inte sagt att den medicinska modellens syn på funktionsnedsättning och funktionshinder helt försvunnit från vare sig vita duken, tv-rutan eller samhället i stort, men den har fått konkurrens, förklarar Hanna.

DET FINNS EN uppfattning om att antalet rollkaraktärer med funktionsvariationer har ökat i film och på teve de senaste åren. Hanna tror inte att det är omöjligt, men menar att den uppfattningen också kan ha med det ökade medieutbudet att göra:

– Länge fanns det bara två tv-kanaler >>

Hanna forskar om
hur människor med
funktionsnedsättningar
skildras på film.

FOTO: PRIVAT

>> i Sverige och dessa sände endast ett begränsat antal timmar per dag. Innan dess kunde rörlig bild bara avnjutas på bio. Nu är det möjligt att ta del av en uppsjö av kanaler och streamingtjänster från jordens alla hörn – dygnet runt. Därför är det inte svårt att härleda upplevelsen att det dyker upp fler och fler rollfigurer med olika typer av funktionsnedsättning. Huruvida andelen funktionsnedsatta rollfigurer ökat på senare tid är dock en annan fråga. De kvantitativa studier i vilka andelen funktionsnedsatta rollfigurer undersökts har mig veterligen många år på nacken.

HANNA FLODIN berättar vidare att data från hennes egen studie ännu inte är sammanställd, men att hon villigt kan erkänna att farhågan hon gick in i avhandlingsarbetet med – att det skulle vara ont om svenska filmer och tv-serier som har med funktionsnedsättning att göra – snabbt kom på skam. Rollfigurer med funktionsnedsättning visade sig ha förekommit överraskande mycket i alla genrer, under alla perioder sedan filmens ankomst till Sverige. Med det sagt förvånar det inte Hanna om det skulle

” Gamla föreställningar och praktiker cementeras. Viktiga perspektiv och erfarenheter missas. Arbetstillfällena och identifikationsmöjligheter för människor med funktionsnedsättning går förlorade.

visa sig att rollfigurer med funktionsnedsättning faktiskt ökat något på senare tid. Hon menar att det tillspestat nog skulle kunna hävdas att människor med funktionsnedsättning är den senaste marginaliserade grupp att bli uppmärksammas och i någon mån inkluderad i mainstreamsamhället.

– Inte minst märks detta i forskningslitteraturen, där texter om representationen av kvinnor, svarta, homosexuella, etniska minoriteter och vithet på senare år fått sällskap av texter om just representationen av människor med funktionsnedsättning och funktionshinder.

Det händer alltså saker, om än sakta. Men än i dag är majoriteten av alla filmer och tv-serier gjorda av männ-

iskor utan funktionsnedsättning, för människor utan funktionsnedsättning, med människor utan funktionsnedsättning i rollerna.

– Det är problematiskt av flera anledningar. Gamla föreställningar och praktiker cementeras. Viktiga perspektiv och erfarenheter missas. Arbetstillfällena och identifikationsmöjligheter för människor med funktionsnedsättning går förlorade. Här har filmbranschen ett viktigt arbete framför sig, säger Hanna Flodin.

SLUTLIGEN ÄR DET intressant att fråga sig om sociala medier kan tänkas tillföra något i utvecklingen av representation av personer med funktionsnedsättningar.

Hanna tror att en positiv sak med sociala medier är den ökade möjlighet till självrepresentation som plattformar som exempelvis Instagram, Twitter och YouTube erbjuder.

– Där kan vi som lever med funktionsnedsättning i högre grad än inom ”gammalmedia” själva välja hur vi vill presentera oss för världen och vilka konversationer vi vill föra. Detta i kontrast med eller som komplement till dominerande diskurser. ●

TRE FILMTIPS OCH ETT TV-SERIETIPS FRÅN HANNA

Seger i mörker

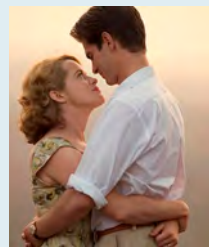
(1954, Gösta Folke)

Ett utpräglat melodram, men en tidig svensk film som lyfter fram det relationella och kontextuella i funktionshinder.

Breathe

(2017, Andy Serkis)

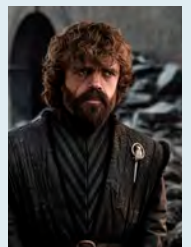
Jag har hört många avfärda denna film som överdriven och glattig, men undantaget början och slutet är Breathe faktiskt den funktionsnedsättningsrelaterade film som jag personligen kan relatera allra mest till. Skildringen av etablissemangets attityder är träffande och den ”rebelliska” attityd som huvudpersonen och hans närstående uppvisar befriande.

Game of Thrones

(2011–2019)

En mer nyanserad och mångfacetterad funktionsnedsatt rollfigur än Tyrion Lannister får man leta efter. Tyrion präglas av sin funktionsnedsättning (kortväxthet) eller kanske snarare människors sätt att se på och förhålla sig till honom som funktionsnedsatt, men funktionsnedsatt är inte allt han är; han är en fullödig människa som lever med funktionsnedsättning. Rollen spelas av Peter Dinklage som själv lever med akondroplasi.

Livet är en schlager

(2000, Susanne Bier)

Tro det eller ej, men denna drama-komedi är en av få svenska filmer som skildrar något som liknar personlig assistans. Dessutom innehåller filmen många slagkraftiga skildringar av funktionshinderade praktiker.

En vecka i vårt hektiska liv

Ibland är det mycket. Så mycket att jag önskar jag hade dubbelt så många timmar på ett dygn – eller hälften så mycket att göra. Ibland känner jag mig som i filmen *Måndag hela veckan*.

TEXT: THOMAS MÜLLER

Måndag

Klockan 06.00 trillar sms:et in, assistenten är sjuk. Nu börjar karusellen. Jag måste fixa vikarie, avboka skolskjutsen, planera om mitt arbete. Jag hittar ingen assistent som kan hoppa in. Ska jag följa med till skolan eller ska vi stanna hemma så att jag kan försöka jobba lite ändå? Jag behöver följa upp med Olmed och fråga varför dotterns ortoser och ståskalet inte är klara än?

Tisdag

I dag är assistentens barn sjuk. Det finns ingen annan assistent som kan hoppa in. Jag behöver kontakta vården angående läkarintyg, omboka en läkartid som krockar med ett utvecklingssamtal för det andra barnet. Jag måste skriva till arbetsterapeuten och fysioterapeuten angående justering av ett hjälpmedel och ringa färdtjänst kundservice angående en felfakturering.

Onsdag

Assistentens hund är på sjukhus och ingen annan assistent kan hoppa in. Jag behöver kontakta korttidshemmet angående bokningar, rekrytera nya assistenter. Skolskjutsen dyker inte upp, dottern har en tid på sjukhus.

Torsdag

Skolskjutsen är försenad. Jag behöver skicka en begäran om omprövning av omvårdnadsbidraget då Försäkringskassan bedömer att vi inte har rätt till det. Dottern har tid på Olmed.

Som funkisförälder känner sig Thomas Müller ibland som om han är med i filmen *Måndag hela veckan*. I filmen från 1993 tvingas Bill Murrays rollkaraktär uppleva samma dag om och om igen.

Fredag

Assistenten har missat bussen och är försenad. Jag måste ordna ett assistentmöte och får avslag på färdtjänstansökan där vi har ansökt om att få ta med två ledsagare vid färdtjänstresor. Jag behöver kontakta kommunens LSS-handläggare angående utökade assistanstimmar under ett läger.

Lördag

Vår dotters kompis assistent är sjuk och därmed är lördagens aktivitet inställd. Dottern är besviken och be-

höver hitta på en annan aktivitet att göra på egen hand. Vi har ett introduktionspass med ny assistent.

Söndag

Planerar nästa lov. Ska vi resa hela familjen eller måste vi dela på oss som vanligt? Är resmålet tillgänglig med rullstol? Kan assistenten följa med med? Jag orkar knappt organisera resan men våra barn skulle verkligen behöva miljöbyte. Och vi också.

Nästa vecka springer vi i ekorrhjulet igen. ●

RBU fortsätter att påverka –

Nytt år – nya möjligheter att arbeta för ökad tillgänglighet för barn och unga. Under året kommer RBU Stockholm att lägga extra fokus på färdtjänst och skoltaxi, hjälpmedel, tillgänglighet och skola.

TEXT: JESSICA STJERNSTRÖM

2023 – det första året på den nya mandatperioden för politiker inom kommun och region men också för alla de råd och arbetsgrupper som RBU finns representerade i. Ny mandatperiod innebär nya politiker att etablera kontakt med, nya områden att engagera sig i och ibland nya arbets sätt. På sidan 21 presenterar vi de RBU:are som är invalda i råd och arbetsgrupper. Men först lite om vilka påverkansfrågor som är aktuella just nu.

Huvudfokus 2023

Den 29 mars har RBU Stockholms län årsmöte och antar en verksamhetsplan för 2023. En plan för vilka aktiviteter föreningen ska ha, hur man ska arbeta och vilka påverkansfrågor föreningen ska fokusera på. Det finns många angelägna områden att lägga tid och resurser på och under året ska både styrelse, kansli och alla föreningens representanter i råden med mera, lägga extra energi på följande områden:

- Färdtjänst och skoltaxi – kvalitet och trygghet.
- Hjälpmedel – kostnadsfritt, generellt utbud och fritidshjälpmedel.
- Tillgänglighet – till exempel inom vård, kultur och på lekplatser.
- Skola – resurser, personal, delaktighet och tillgänglighet.

Förutom ovan nämnda fokusområden kommer föreningen efter bästa förmåga att reagera och agera även inom andra områden. Det kommer ske genom att svara på remisser, skriva de-

! Här berättar vi om vilka påverkansfrågor RBU Stockholm arbetar med just nu. Det är oftast frågor inom region och kommun men kan någon gång vara frågor som rör ett större geografiskt område. Det är både nya frågor och sådant vi arbetat med tidigare som på nytt blivit aktuellt.

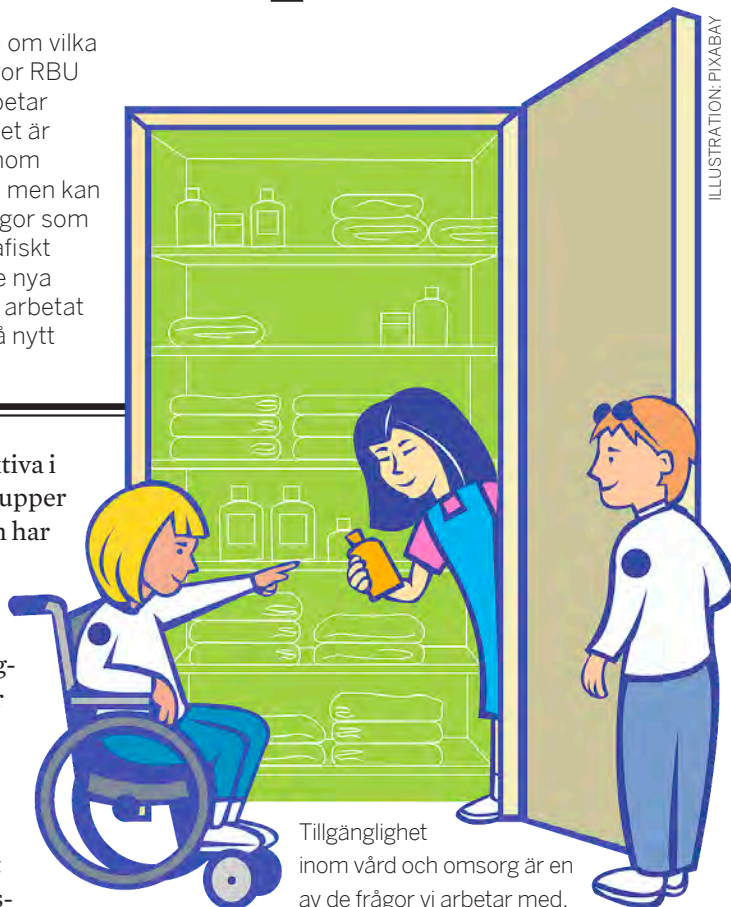
battartiklar, vara aktiva i de råd och arbetsgrupper där RBU Stockholm har representation, delta i möten med bland annat Funktionsrätt och arrangera manifestationer och möten.

Vart ska man vända sig?

För den som har ett barn med funktionsnedsättning är kontakterna många. Det är vårdcentral, sjukhus, habilitering, hjälpmedelscentral, specialister och många fler. Det är inte alltid lätt att förstå vem som gör vad inom vård och habilitering och vem man ska vända sig till som förälder. Habilitering & Hälsa, som är en del av Region Stockholm, ska tillsammans ta fram en guide, en slags karta över vem som egentligen gör vad. RBU ingår i den referensgrupp som ska arbeta fram det verktyget.

Uppvakning av regionpolitiker

I Rh-gruppen, där RBU är en av fem föreningar, planerar man att uppvakta mittenkoalitionen inom Region Stockholm. Man tänker också granska politiska partiernas funktionshinderpolitiska program för att kunna följa hur de lever upp till sina mål under mandat-

Tillgänglighet inom vård och omsorg är en av de frågor vi arbetar med.

ILLUSTRATION: PIXABAY

perioden. RBU är en tung part i detta samarbete mellan fem länets föreningar som har medlemmar med rörelsenedsättning.

LEV-projekt inom Region Stockholm

RBU deltog för en tid sedan i samtal med Region Stockholm i syfte att säkerställa goda levnadsvanor för vuxna med funktionsnedsättning. Samtalen har nu utmynnat i LEV-projektet. Nu ska Karolinska Institutet, KI, som från början haft ansvar för arbetet, ansöka om medel från ALF för fortsatt arbete. ALF är statliga medel som kan sökas av regioner. RBU har fått frågan att delta i projektet.

Unga funktirörelsen – tillsammans är vi starka

Under 2022 tog Unga med synnedsätt-

så arbetar vi politiskt 2023

Lekplatser där alla kan ha roligt är en av de frågor som RBU Stockholm prioriterar.

ning initiativ till ett samarbete som går under namnet ”Unga funkisrörelsen – tillsammans är vi starka”. RBU är en av flera ungdomsorganisationer i samarbetet som syftar till att upprätta ett lokalt nätverk mellan funkisföreningar som har målgruppen unga, för att stärka den egna organiseringen i respektive förening. Ett av flera långsiktiga mål i projektet är att bli mer representerade i olika råd. Se även sid 27. Info: www.unga-funkisrorelsen.se

RBU:s representanter

RBU Stockholms län finns representerade inom en mängd olika råd, styrelser och arbetsgrupper. Vissa är på

kommunal nivå, andra inom Region Stockholm eller inom Funktionsrätt. På uppdragen sitter RBU-medlemmar och gemensamt för alla dessa är att de är utsedda av RBU att arbeta med påverkansfrågor. Det kan vara inom vård, habilitering, trafik, läkemedel, lek-parker, skola och mycket annat.

Vi ser gärna att du som medlem kommer med input till våra representanter. Det kan vara kunskap inom ett specifikt sakområde eller

erfarenhet som du vill dela med dig av till deras arbete. Det kan också vara en fråga. Påverkansarbete är ett lagarbete som vi välkomnar er medlemmar att delta i. ●

Hör av er!
Vill ni komma i kontakt med någon av våra representanter? Mejla jessica.stjernstrom@stockholm.rbu.se så förmedlar hon kontakten med respektive person.

Under mandatperioden 2023–2026 sitter följande personer på uppdrag för RBU Stockholm.

Lars Björk

- Läke-medelskommittén

Rickard Friberg

- Styrelsen Funktionsrätt Stockholms stad
- Kommunstyrelsens tillgänglighetsråd, Stockholm
- Järva tillgänglighetsråd

Eva Hagblom

- Huddinge tillgänglighetsråd

Marie Kringberg

- Arbetsmarknadsgrupp, Funktionsrätt Stockholms län

Therese Lagerman

- Hässelby-Vällingby-Bromma tillgänglighetsråd

Gerda Lindholm

- MMCUP på KI
- Kunskapsteamet för MMC på KI

Thomas Müller

- Läke-medelskommitténs brukarråd

Carina Pahl Skärilind

- Nacka tillgänglighetsråd
- Regionsledningskontorets tillgänglighetsråd inom Region Stockholm

Agnes Serfözü

- Utbildningsnämndens tillgänglighetsråd Stockholms stad

Mica Slätt

- Täby tillgänglighetsråd

Malin Tjernell Prioret

- Kungsholmens tillgänglighetsråd
- Styrelsen Funktionsrätt Stockholms stad

Ewa Wodzynska

- Referensgruppen för barn, unga och deras anhöriga. Funktionsrätt Stockholms län

Erik är psykolog, forskare – och Utsikts illustratör

Under den här vinjetten uppmärksammar vi personer och initiativ som vi inspireras av och som vi gärna tipsar om.

Med stor träffsäkerhet och en blandning av ironi och allvar har han illustrerat Utsikts kåserier i många år. Vem är då personen bakom bilderna som är så uppskattade?

TEXT: JESSICA STJERNSTRÖM

Bakom pennan hittar vi Erik Domellöf, en 52-årig psykolog och universitetslektor på Umeå universitet. Han forskar om barns motoriska utveckling, både de som har en typisk utvecklingskurva och barn med funktionsnedsättningar. Det omfattar både hjärnans förmåga att tolka och ge signaler och den motoriska delens förmåga att utföra.

– Vi förlitar oss varje dag på vår motorik utan att tänka på det säger Erik. Utan vår motorik kan vi inte uttrycka våra känslor och tankar fullt ut. Motoriken är vårt första språk och jag vill förstå det. Kunskap om den motoriska utvecklingen gör att man tidigt kan upptäcka problem och ta tag i dem.

VI HAR MÅNGA intryck runt om oss och vi måste hela tiden förutse vad som ska hända. Om någon kastar en boll mot dig, då måste du reagera och planera att sträcka ut en hand att fånga bollen. Om du saknar den förmågan missar du bollen eller fångar den med svårigheter. Det är också viktigt att vara förutseende i sociala samspel, till

exempel veta när det är din tur att prata.

– Om jag inte riktigt kan förutse mina egna handlingar, kan jag då förutse andras handlingar, säger Erik.

HUR HAMNADE DÅ en forskande psykolog som illustratör i RBU Stockholms tidning? Jo genom en vän som var engagerad i RBU fick han frågan för många år sedan att illustrera ett kåseri. Det blev uppskattat och sedan dess kan läsaren se hans bilder i varje nummer.

För några år sedan gjorde RBU två kåseriböcker där man samlade de bästa kåserierna. Eriks illustrationer var också med och det är en av flera höjdpunkter under hans år som illustratör. En annan höjdpunkt var när han som student ritade i studenttidningen. Där gjorde han bland annat en seriestripp om universitetet i en alternativ verklighet. Alla studenter var superhjältar. En stripp innehöll en student som var

Erik Domellöf

Ålder: 52.

Familj: Fru och två döttrar, 13 och 16 år.

Bor: I Umeå men är född i Göteborg.

Gör: Är psykolog, universitetslektor, illustratör och gitarrspelar. Forskar om barns motoriska utveckling, även för tidigt födda barn (som ligger i riskzonen att utveckla motoriska problem) och barn med funktionsnedsättningar. Har också arbetat som psykolog inom habiliteringen.

Fantomen som gick till läkaren och fick diagnosen fantomsmärtor.

– Tack vare den hamnade jag också i den riktiga Fantomentidningen berättar Erik. I ett nummer skrev de om hur Fantomen hade illustrerats av andra och då var min seriestripp med.

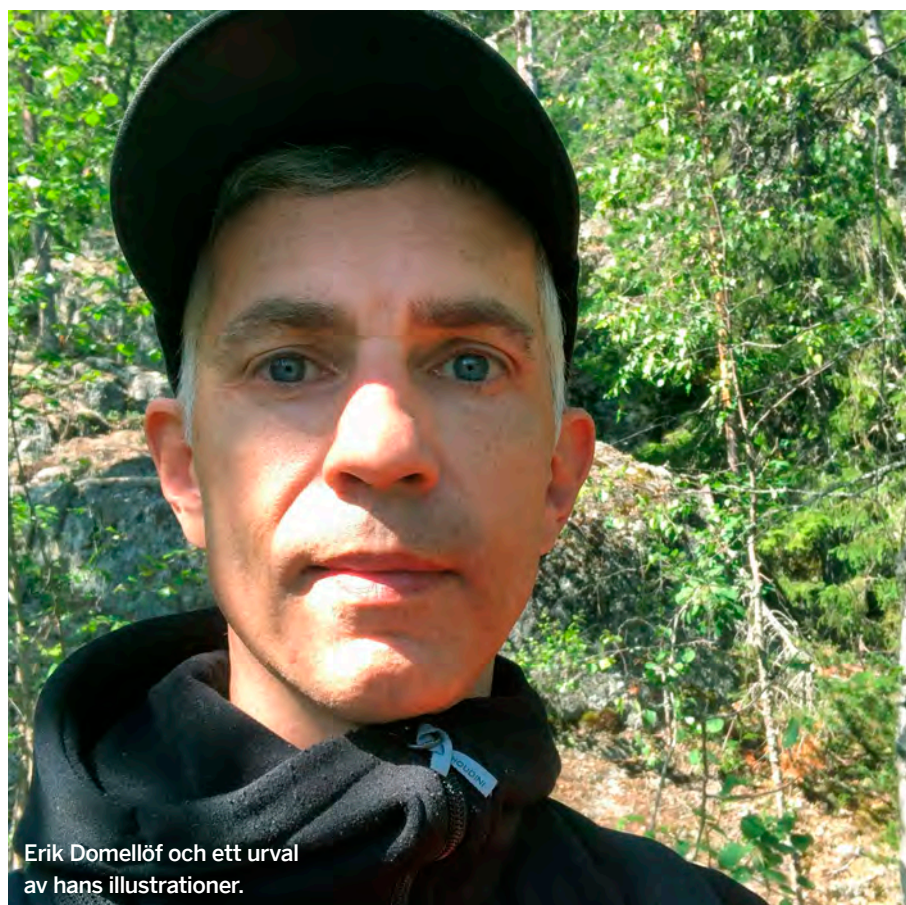
Erik har ritat så länge han kan minnas och har varit lite åt serietecknarhållet. Nu blir det mycket illustrationer och han får sin inspiration från verkligheten.

– Jag får en viss förståelse av familjerna som deltar i mina studier. Det är viktigt att förstå hur mycket som redan finns på tallriken för familjer med barn som har funktionsnedsättning. När jag pratar med föräldrarna får jag höra hur det är i deras vardag, säger han.

NÄR ERIK FÅR ett uppdrag kommer idén ofta snabbt. Han tycker om ordvitsar och använder det i den kreativa processen. När idén är klar i huvudet gäller det att återskapa det på ett sätt som fungerar. Det tar honom två till tre timmar att göra en illustration som han numera ritar på en digital ritplatta med en digital penna. Han har satt ett

Behöver du en ny spis? Funderar du på en enklare modell eller är du kanske intresserad av en mer avancerad spis? Det finns allt från prisvärda budgetspisar till mer avancerade inbyggnadsmodeller som både förenklar köksarbetet och som ger dig alla möjligheter att inspireras i din matlagning.

Erik Domellöf och ett urval av hans illustrationer.

” Det är viktigt att förstå hur mycket som redan finns på tallriken för familjer med barn som har funktionsnedsättning.

räfflat skydd över skärmen så att det känns mer som att rita på ett papper och mindre digitalt.

FÖRUTOM ILLUSTRATIONER till RBU och seriestrippar i universitetets tidning har han ritat åt andra tidningar och

gjort logotyper. Hans illustrationer finns också i Umeå universitetets värdegrundsbok.

Ibland får han återkoppling på arbeten han gjort men ofta vet han inte hur hans arbete tas emot av läsaren.

– Det är kul att få feedback, att till exempel upptäcka att någon klippt ut det man gjort och satt upp på en anslagstavla. Någon sa en gång att han kände igen mina teckningar på stilen och det kändes bra. Det var så roligt att bli igenkänd. ●

Tonåringar skapar sina egna regler i Brinn.

Tågnostalg på Spårvägmuseet.

Spårvägmuseet

MUSEUM Spårvägmuseet har funnits i Stockholm sedan 1922, men har under sina hundra år tuffat runt mellan olika stationer – så att säga.

När jag var liten låg det under Odenplans T-banestation och när mina barn var i tågfasen (va, har inte alla barn en sån fas?!) låg museet på Södermalm.

Nu har Spårvägmuseet flyttat än en gång och står i Gasverket i Norra Djurgårdsstaden. Ta med er barnen eller barnbarnen och förundras, titta på, åk med och känn på Stockholms spårvägshistoria – och berätta vilka tåg och

bussar ni själva åkte som barn!

Adress: Spårvägmuseet Gasverkstorget 1, Stockholm
Se hemsida för öppettider, utställningar och biljettpriser:
www.sparvagsmuseet.se. ●

2022

öppnade Spårvägmuseet i nya lokaler i Gasverket på Norra Djurgården. Det hade då hållit stängt sedan 2017.

75

är åldersgränsen för Brinn på Unga Klara

2500

kvadratmeter fulla av leksaker finns på Stockholm Toy Museum

Spännande läsning

Monstret Frank av Mats Strandberg

BÖCKER På sin nionde födelsedag blir Frank biten i handen av en hund. Vilken dålig födelsedagspresent!

Men det är inte bara det. På nätterna börjar Frank drömma märkliga drömmar om att han har päls och springer runt i skogen på alla fyra – och vill bli klappad. Frågan är bara varför alla springer därifrån när han kommer och är så gullig?

En spännande, rolig och lagom ryslig samlingsbok som innehåller flera böcker om Monstret Frank. Av Mats Strandberg med bilder av Sofia Falkenheim. Boken vänder sig till barn 6–9 år. ●

Sagoskogens flora och fauna

av Jonna Björnstjerna

BÖCKER Bland våra mest sönderlästa böcker hemma finns *Sagan om den underbara familjen Kanin och monstret i skogen*.

Efter den har det kommit fler böcker om familjen kanin och deras äventyr. Att kliva in i Jonna Björnstjernas värld är just att kliva in i en annan värld. En, i mitt tycke, fulländad sagovärld. Jag blir minst lika förtrollad som barnen av såväl bilderna som det charmiga språket.

Nu har Jonna gjort en introduktion i denna värld, där vi får återse välbekanta platser och karaktärer, men också nya. För i Sagoskogen finns tusentals gläntor och skuggor där både vackert och läskigt lurar ... Guide på resan genom skogen är ingen mindre än Lillebror Kanin. Ni som vet, ni vet.

Till er som inte tagit del av Den underbara familjen Kanin vill jag varmt rekommendera att låna eller köpa Jonna Björnstjernas alla mysrysliga sagoböcker. En ljuvlig sagostund utlovas. Böckerna vänder sig till barn 3–6 år. ●

Massor av kul i vår och sommar

Vi har flera roliga aktiviteter att se fram emot under våren och sommaren. Allt ifrån segling till ridläger och bonde för en dag.

Segling med Skota hem 13–14 april
Segling med Skota hem är en populär och rolig aktivitet som vi haft i många år. Testa segeljolle tillsammans med en instruktör eller följ med på en tur med den större segelbåten.

Målar-workshop 29 april
En kreativ dag där du får prova olika stilar och material, i samarbete med ABF Stockholm. Vi upprepar höstens succé med Birgitta Kahri som workshop-ledare. Under dagen bjuder vi på fika.

Friluftsdag på Lida friluftsgård 11 juni
En dag för hela familjen på Lida friluftsgård, Tullinge. Det blir "skogsmulles hjulspår", grillning, utelek och för den som vill kan man paddla kanot.

Bonde för en dag – miniläger 9–11 juni

På Fallängetorp utanför Sala kan du prova på att vara bonde för en dag. Det blir aktiviteter och övernattnin g i lantlig miljö. Du kommer att få lära dig om livet på en gård och kanske hjälpa till att mata djuren. På gården finns kor, grisar, hästar och får.

Ridläger i Vansbro 7–11 augusti

Vi fortsätter arrangera ridläger i Vansbro i Uppsälje. Det blir fem dagar med

Fem dagar på ridläger är drömmen för alla hästbitna.

ridning och stallaktiviteter, men också dagar fyllda av sociala aktiviteter. Barnen/ungdomarna får ridlektioner varje dag och hjälper till att sköta hästarna.

Familjevecka på Herrfallet 16–23 juli

Herrfallet är en fritidsanläggning invid Hjälmarens utanför Arboga. Det här är vecka fylld av lek, samvaro, grillkväll och annat roligt som formas gemensamt av deltagande familjer.

Fiske och båttur i Tranvik

Friluftsdag med fiske och båttur vid Tranvik utanför Norrtälje. Båten är tillgänglig för rullstol. Fika, lunch och lekar under dagen.

Träffa gulliga grisar!

Prova att segla en jolle!

INBJUDNINGAR TILL respektive aktivitet skickas ut i RBU Stockholms nyhetsbrev (som når alla medlemmar som har meddelat sin e-postadress till oss) samt finns att se på vår hemsida.

För aktiviteter som ännu inte har något datum kommer löpande information ut på vår hemsida stockholm.rbu.se och i kommande nyhetsbrev.

Alla våra roliga aktiviteter vänder sig till dig som är medlem i RBU Stockholm. Är du inte redan medlem kan du enkelt bli det via vår hemsida rbu.se/bli-medlem. Fotografera QR-koden så kommer du direkt till medlemsidan.

Familjedag på Samstorps gård

En heldag på Gräddö utanför Norrtälje. Vi åker på safari och träffar mufflonfår, dovhjort, kronhjort, vildsvin och visenter på nära håll. Gemensam lunch och minigolf.

Nätverksträff i projektet Unga funkisrörelsen – tillsammans är vi starka. Aida Dorticós är längst till vänster i bild.

RBU är en del i projektet Unga funkisrörelsen

Sedan hösten 2022 deltar RBU Stockholm i Unga funkisrörelsen – tillsammans är vi starka. Det är ett projekt som drivs av den ideella föreningen Unga med synnedsättning med stöd av MUCF.

TEXT: ELISE JEPSSON

Doaa Zatará är projektledare och den som har varit kontaktperson för RBU Stockholm.

– Jag kom i kontakt med projektet via föreningen Unga med synnedsättning Stockholm som jag är aktiv i och har suttit som förtroendevald i tidigare. Jag insåg behovet av ett sådant projekt och därav bestämde vi att ansöka medel och fick medel beviljat från MUCF*.

SYFTET MED PROJEKTET är att få unga personer inom funkisrörelsen att mötas och organisera sig för att kunna påverka inom sina frågor. Projektet består bland annat av nätverksträffar där medlemmar från projektets föreningar träffas och får möjlighet att utbyta erfarenheter. Till träffarna bjuds ibland föreläsare inom ett specifikt ämne in.

Doaa berättar om vad som kommer hända i projektet under våren.

– I slutet av april är det planerat att vi ska ha en utbildningsdag för förtroendevalda och personal inom föreningar, ungdomsgårdar samt hjälp-

” Vi ser att allt fler väljer att engagera sig och väljer att komma till våra aktiviteter, vilket vi är väldigt glada över.

medelscentraler där olika projekt inom funktionsrörelsen kommer att få möjlighet att presentera sig.

I MAJ HAR projektet en utbildningsdag för förtroendevalda och engagerade medlemmar kring representations teknik och hur man pratar om sin funktionsnedsättning med beslutsfattare och civilsamhället. Det är en förberedande utbildning inför att projektet kommer att närvara på Järva-veckan 2–3 juni med en debattpanel som sänder live. Temat kommer att vara ”ung med en funktionsnedsättning i samhället”.

UNGA FUNKISRÖRELSEN – TILLSAMMANS ÄR VI STARKA

- Unga funkisrörelsen arbetar för att unga inom rörelsen ska organisera sig.
- Projektet drivs av Unga med synnedsättning med stöd av MUCF.
- Projektet pågår mellan 2022 och 2023.
- Är du mellan 15 och 35 år och vill delta? Skicka ett mejl till doaa.zatará@ungasyn.se.

På frågan om vad Doaa själv ser fram emot i projektet svarar hon.

– Att verkligen se att detta projekt gör skillnad för målgruppen, då många av de som vi har träffat anser att det behövs ett nätverk som samlar alla unga personer med funktionsnedsättning i Stockholm. Vi ser att allt fler väljer att engagera sig och väljer att komma till våra aktiviteter, vilket vi är väldigt glada över.

AIDA DORTICOS, SOM är en av representanterna för RBU Stockholm, deltog på senaste nätverksträffen.

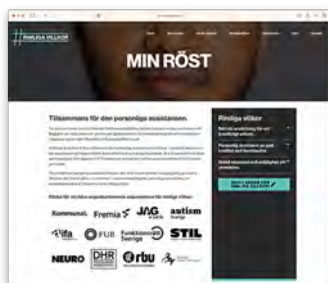
– Det var intressant och lärorikt, säger Aida. ●

*MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, är en statlig myndighet som tar fram och sprider kunskap om ungas levnadsvillkor och civilsamhällets villkor, samt fördelar statsbidrag.

Vi kräver rimliga villkor

I dag är det näst intill omöjligt att rekrytera personliga assistenter. Och regeringens åtstramningspolitik med ynka 1,5 procents höjning av assistansersättningen 2023 gör det inte enklare. Konkurrenten om assistenterna som trots tuffa villkor väljer att stanna i yrket är stenhård och konsekvenserna är förödande – för alla. Men särskilt för barnen. Bristen på assistenter och bristen på kontinuitet gör att många barnfamiljer tvingas ta stora delar av assistans själva. Det är tufft.

Den statliga assistansersättningen måste räcka till allt som krävs för att få till personlig assistans av god kvalitet. Rättvis

ersättning för ett livsviktigt arbete!

Vi behöver ett ersättningssystem som går att lita på. Som följer assistenternas löneutveckling. Som gör det möjligt att ge assistans av god kvalitet. Och som ger de assistansberättigade lugn och ro i vardagen.

Läs mer på rimligavillkor.se och skriv under uppropet för att lyfta frågan på regeringens bord.

KÄLLA: WWW.RBU.SE

Höj inte avgifterna för den kommunala omsorgen!

Regionala funktionsrättsföreningar vänder sig till landets kommunledningar med uppmaningen: "Höj inte de kommunala avgifterna. Låt den välkomna ökningen av sjuk- och aktivitetsersättningen stanna hos de som behöver den mest."

Den första januari 2023 höjdes prisbasbeloppet – och därmed också aktivitets- och sjukersättningen – för att kompensera för inflationen. I

ett öppet brev till socialförsäkringsminister Anna Tenje, ställde Funktionsrätt Sverige i december frågan om även denna höjning, liksom förra årets, kommer att ätas upp av höjda kommunala avgifter. Nu har en rad regionala och lokala funktionsrättsorganisationer följt upp med debattartiklar med likande innehåll, riktade till sina kommunledningar.

KÄLLA: WWW.FUNKTIONSRATT.SE

Stockholms Habiliteringsenheter – Ett komplement till ditt habiliteringscenter

Vill du veta mer om oss? Titta på vår film:

"Tillsammans med andra blir det både roligare och lättare att nå de uppsatta målen"

"Med leken i fokus övar vi på det barnet kan ha nytta av i vardagen"

På vår hemsida hittar du mer information:
www.stockholm.se/habiliteringsenheterna

Funktionsrättspodden berättar om temat "Hälsan i centrum" i sitt senaste avsnitt. Finns där du hittar poddar.

Hälsan i centrum är årets FR-tema

"Hälsan i centrum" är 2023 års tema för Funktionsrätt (FR) Stockholms län. Begreppet "god hälsa" är svårt att sätta ord på eftersom det kan betyda olika saker för olika personer. Det berör också många områden i samhället och man har inom FR Stockholms län lagt fokus på hälso-

och sjukvård, kultur och trafik.

Temat kommer att finnas med i FR:s påverkansarbete gentemot politiker och förvaltningar under året.

Läs mer på www.funktionsrattstockholmslan.se. Där finns även en länk till en textversion av Funktionsrättspoddens avsnitt om temat.

LSS-skolan 2023 – gratis e-bok

Att lära sig om LSS, Lagen om stöd och service, har aldrig varit enklare. HejaOlika och Föräldrakraft har tagit fram en gratis e-bok: LSS-skolan 2023. Den är skriven av Harald Strand som i slutorden skriver att LSS måste anpassas till de personer den avser och inte till samhället. Man kan läsa den som en praktisk e-bok eller skriva ut hela eller delar av den i pdf. Du hittar den på hejaolika.se.

Tillgänglighet och tillträde – till vilket pris?

Jag tänker ofta på det här med tillgänglighet och tillträde. Tillträde till offentliga rum och tillgängligheten när man väl intagit en plats där. I Sverige är det en självklarhet att vi alla – ja, så länge vi betalar då – ska ha tillträde till publika platser. Men hur många platser har vi faktiskt tillträde till...? Och till vilket pris?

Ju mer jag tänker på det, desto mer bränner prislappen. För är det något man lär sig tidigt som funkis så är det att tillgänglighet och tillträde, det är något som kostar. Låt oss statuera detta med ett exempel: priset av en biobiljett. För att göra det extra tydligt formulerar vi det som ett skolboksexempel – perfekt att använda som sista frågan på ett matteprov:

FRÅGA: Sofi ska gå på bio med sina tre gymnasiekompisar + personliga assistent. De är så taggade för de ska äntligen få se den där filmen de väntat på i evigheter, som bara kommer visas på en biograf i Stockholm vid två tillfällen. Biljetterna kommer ryka snabbt när de släpps klockan åtta på morgonen, men det är chill, en av kompisarna har lovat att boka. En vanlig biljett kostar 200 kronor och en plusbiljett kostar 270 kronor. Vad kostar biljetterna?

SVAR: De är ju studenter och har alltså inte en jättefet kassa. Assistansomkostnaderna står ju för assen, så: $200 \times 4 + 200 = 800 + 200$ kronor.

” För är det något man lär sig tidigt som funkis så är det att tillgänglighet och tillträde, det är något som kostar.

Lärarens kommentar: Underkänd. Du glömde räkna med funkiskostnaden.

VI FÖRSÖKER IGEN:

Biljetterna släpps vid åtta på morgonen. Vi glömde den lilla detaljen av att rullstolsplatser bara går att köpa via telefon, men telefontiden är ju inte förrän från tio. Sofi kommer som tur är på det i sista sekund, så hon säger till sin kompis att det är bättre att hon bokar. Kompisen tycker också det, för hon gillar inte att prata i telefon. Grejen är att det gör ju inte Sofi heller, men jaja, hon vet att normatkompisar brukar faila biljettbokning så det är bättre att hon fixar. Vid tio ringer Sofi biljettkassan. De flesta på främre raden är slut. Sofi får en klump i magen. Hon bokar fem biljetter; tre på främre raden och två längre bak. ”Det blir 1070 kr, du kan betala på plats.” säger personen i telefonen. Juste, främre raden är dyrare för normaterna. Kompisen som ska sitta bredvid Sofi får betala mer.

Sofi skriver i gruppchatten att de nu har biljetter. Det blir lite tjafs, ingen vill ju betala mer, och de kan ju faktiskt

Emma Åstrand

Ålder: 29.

Bor: Enskede.

Sysselsättning: Föreläsare och projektledare på STIL.

prata efter filmen i stället. Sofis klump växer.

BIODAGS! PÅ BIOGRAFEN är hissen träsigg. Sofi försäkrar kompisarna att de kan gå utan henne, det är helt okej! Klumpen är nu mer av ett svart hål. Sofi får såklart två biljetter tillbaka i form av presentkort till en annan film.

Efteråt, på kafét, får Sofi reda på att filmen var SÅ BRA! Tur att den visas en gång till i nästa vecka, då kanske hissen funkar.

Priset: Tid + administration + klump i magen = Tillgänglighet och tillträde? ●

Åsikterna i texten är skribentens egna.

TRE TIPS FRÅN EMMA ÅSTRAND

För stockholmare

Bion i Mall of Scandinavia. Enda bion jag vet där du kan sitta bredvid en annan funkis. Plus att de har alla Colasmaker! Alltså verkligen alla! Najs!

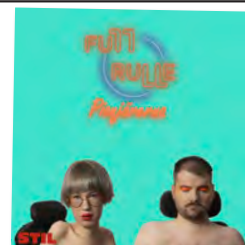
YouTube

För dina assar! Visa hur du vill fixa håret, blanda O'boy, döda bossen och knyta dina sneakers – så slipper du berätta om och om igen!

Pionjärerna

Podden Full rullas serie om vår historia och pionjärerna bakom. Finns där poddar finns!

RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

STYRELSE

ORDFÖRANDE

Carina Pahl Skärilind
carina.pahl.skarlind@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE

Sabina Soldati
sabsol76@gmail.com

KASSÖR

Robert Metz
robert@metzdata.nu

LEDAMÖTER

Therese Lagerman
therese.lagerman@stockholm.rbu.se

Ewa Wodzynska,
ewawodzynska84@gmail.com

Daria Mazurina,
mazurina.d.a@gmail.com

Agnes Serfözö
agnes@ramp.nu

ERSÄTTARE

Maria Fagerquist
maria.fagerquist@gmail.com

Thomas Muller
thomasfranzmuller@gmail.com

Mica Slätt
mica_hemma@hotmail.com

KANSLI

Jessica Stjernström
kanslichef och ombudsman 75%, 0766-471450, jessica.stjernstrom@stockholm.rbu.se

Elise Jeppsson
medlemsansvarig 100%, 0766-471451, elise.jeppsson@stockholm.rbu.se

Therese Lagerman,
samordnare påverkansarbete 20%, 0766-471452, therese.lagerman@stockholm.rbu.se

Annika Stridh
ekonomi 15%, annika.stridh@stockholm.rbu.se

Elinore Brandén
fondhandläggare 15%, elinorebranden@hotmail.com

VILL DU KONTAKTA NÅGON?

Om du önskar komma i kontakt med någon i föreningen, exempelvis en annan förälder, går det bra att ringa eller skriva till Jessica Stjernström eller Elise Jeppsson på kansliet så förmedlar de kontakten åt dig. Se telefonnummer och e-postadresser ovan.

FÖLJ RBU I SOCIALA MEDIER!

Gilla RBU Stockholm på Facebook och Instagram för att se nyheter och aktiviteter

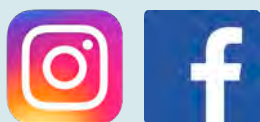

FOTO: ROGER SCHEDERIN

HITTA DIN PLATS I RBU

Utsikt

I RBU:s medlemstidning Utsikt berättar vi om sådant som berör och kan hjälpa våra medlemmar. Den når, förutom våra medlemmar, även handläggare, beslutsfattare och verksamheter inom region Stockholm. Förutom att ge tips om ämnen eller personer du skulle vilja att vi intervjuar har du möjlighet att skriva en krönika eller vara RBU-profil i tidningen.

En krönika är en kortare text där skribenten (författaren) ges utrymme att uttrycka sina egna tankar och reflektioner kring saker. Krönikan ska ha en koppling till funkisvärlden, dvs händelser eller personer som själva har eller har anhöriga med funktionsnedsättning.

Att vara RBU-profil betyder att vi gör ett personporträtt av en av våra medlemmar där vi berättar om hans vardag, intressen och drömmar.

Påverkansarbete

RBU Stockholm arbetar med påverkansarbete både inom Region Stockholm och länets kommuner. Vi försöker påverka politiker och tjänstemän inför beslut om exempelvis transportfrågor (såsom rullstolstaxi,) skolfrågor, hjälpmedel och fritid.

Vi skapar opinion och förändring genom att skriva debattartiklar, genomför aktioner, manifestationer och demonstrationer, vi medverkar i olika råd på kommunal och regional nivå.

Aktiviteter

Varje år genomför RBU Stockholm en mängd aktiviteter såsom läger, utflykter, pyssel, musik och mycket annat. Har du förslag på en aktivitet? Vill du vara med och arrangera en aktivitet? Vi tar gärna emot idéer på nya roliga saker att kunna erbjuda våra medlemmar.

Har du idéer på reportage eller personer vi borde intervjua för Utsikt, förslag på aktiviteter eller vill engagera dig i påverkansarbete? Kontakta oss på kontakt@stockholm.rbu.se eller ring 08-650 58 12

Välkommen som medlem i RBU Stockholm!

Som medlem i RBU Stockholm får du möjlighet att träffa och lära känna andra familjer, vara med på roliga aktiviteter och arbeta för förändring i viktiga frågor. Vi behöver alltid engagerade personer till föreningen så om du har idéer eller vill engagera dig så finns det stora möjligheter till det.

Som medlem i distriktsföreningen RBU Stockholm får du:

- Tidningen *Utsikt* 4 gånger per år
- Lära känna andra barn/ungdomar och familjer
- Möjlighet att anmäla dig till våra aktiviteter
- Vara med och påverka samhället och beslutsfattare
- Föräldrakvällar och föreläsningar
- RBU riks tidning *Rörelse* 6 gånger per år
- Rabatt vid tecknande av UNIK försäkring
- Juridisk rådgivning

Exempel på aktiviteter som RBU Stockholm arrangerar:

- Utflykter till havs och på land
- Kulturevenemang som museibesök och teaterupplevelser
- Digitala aktiviteter som pyssel, online-spel, sminkkväll och samtalsträffar
- Ungdomskvällar på olika teman
- Fartfyllda äventyr som segelflyg och segling med jolle, segelbåt och katamaran
- Vi erbjuder även mer omfattande aktiviteter som ridskola och skidvecka
- Läger av olika slag: ridläger, musikläger och familjeläger

Ta en bild på QR-koden med mobilen så landar du direkt på RBU:s medlemsida!

RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

STOCKHOLMS LÄN

Russinskrynklare, katt-kliare eller Karlavagnschaufför?

”Vad ska du bli när du blir stoor?”
Det brukade man fråga varandra när man var liten. Drömmarna var ibland högtflygande; man ville bli astronaut, filmstjärna eller fotbollsproffs. Ibland var de mer jordnära, som lärare, hårfrisör och sjuksköterska. Men drömde, det gjorde vi alla.

Sedan växte man upp och gick olika sorters utbildningar, längre eller kortare. Vi sökte jobb och ibland fick vi dem. Vi kunde välja bland olika sorters arbeten och vi kunde göra någon sorts karriär. Om det var skralt i kassan, så jobbade vi extra.

– Ja men, det här är väl självklarheter. Inget att skriva om! säger du.

Visst är det så. Om man inte är funkis, vill säga. Då är läget ett helt annat. Då finns mycket litet utrymme för att välja. Att tjäna extra eller göra karriär, det verkar inte ens finnas på kartan för den som har en intellektuell funktionsnedsättning och rörelsenedsättning.

NÄR DET BLEV dags för vår dotter Claudia att börja jobba efter studenten, blev hon hänvisad till så kallad daglig verksamhet. Det är en LSS-insats som man, efter noggrann prövning, kan få via kommunen. I vårt fall har kommunen en lista med verksamheter som upphandlats och som man har att välja på. Eftersom olika verksamheter riktar sig till olika målgrupper, föll några bort för

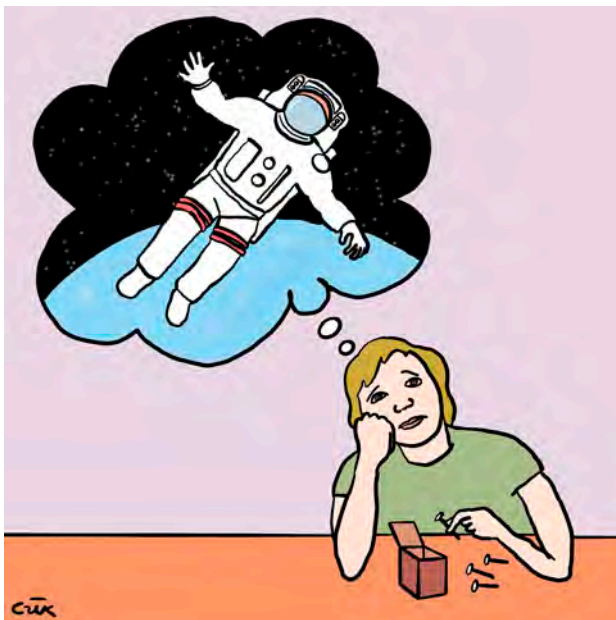

ILLUSTRATION: ERIK DOMELLÖF

” Att tjäna extra eller göra karriär, det verkar inte ens finnas på kartan för den som har en intellektuell funktionsnedsättning och rörelsenedsättning.

henne. Kvar blev ... Nej vänta nu. Här tar vi en paus och funderar lite över hur det ser ut utanför funkis-världen. Hur många olika tänkbara arbeten finns det? Låt oss tänka att du är lärare. Hur många lediga tjänster finns i ditt närområde just i dag? Svaret på den frågan ger Arbetsförmedlingens Platsbank – 483 lediga jobb. Är du chaufför finns 963 jobb att välja på och som sjuksköterska 3 509 olika tjänster i

Stockholms län. Till och med yrken inom kultursektorn, som arkivarie och bibliotekarie, har 35 olika jobb att söka. Bara i dag! Om några veckor finns ytterligare andra tjänster på gång. Vill man flytta på sig, finns hela Sveriges arbetsmarknad att välja på. Just i dag finns det 214 267 jobb utannonserade.

TILLBAKA TILL CLAUDIA och hennes kompisars valmöjligheter. Vilka jobb har de att välja på? I vår kommun fanns det fem arbetsplatser. På en av dem, bestod arbetsuppgiften av att sortera ett bestämt antal påsar i lådor. Ett knepigt jobb för den som inte kan räkna.

*Nu är goda råd dyra.
Så var de bara fyra.
Där får tydligen inte jag vara me'.
Så var de bara tre.
Ibland behöver jag hjälp för att förstå. Så var de bara två.
Sen fanns bara ett jobb kvar.
Nu är det det som jag har.*

JUST I DAG när jag sitter och skriver den här texten, kommer ett brev från kommunen som berättar att den habiliteringsersättning som man får när man jobbar på daglig verksamhet, efter många år äntligen har höjts. Från 6 kronor per timme till 7 kronor per timme. Vad säger man då? Hurra? Hjälpt? Välj själv! ●

Helena S Hedelin

Åsikterna i texten är skribentens egna.